

UCHWAŁA NR 4166/21
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 18 sierpnia 2021 r.

W SPRAWIE:

Przyjęcia informacji pn. „Europejski Zielony Ład, a wyzwania w ochronie środowiska”

NA PODSTAWIE:

Art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się informację pn. „Europejski Zielony Ład, a wyzwania w ochronie środowiska” stanowiącą załącznik do uchwały.
2. Przekazuje się informację pn. „Europejski Zielony Ład, a wyzwania w ochronie środowiska” Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ANDRZEJ BĘTKOWSKI

Europejski Zielony Ład, a wyzwania w ochronie środowiska

W dniu 11 grudnia 2019 r. został ogłoszony komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu. Dokument ten stanowi zbiór wytycznych, które mają przyczynić się do rozwiązania problemów związanych ze zmieniającym się klimatem i nadmiernym zanieczyszczeniem środowiska naturalnego.

Zielony ład ma na celu zapewnienie dobrego stanu środowiska poprzez rozwój nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych.

I. Jak wynika z dokumentu konieczna będzie transformacja gospodarki UE z myślą o zrównoważonej przyszłości. **Założono więc opracowanie zbioru strategii politycznych obejmujących następujące zagadnienia:**

1. Bardziej ambitne cele klimatyczne UE na lata 2030 i 2050:

- osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- zredukowania emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. nawet do 55% w stosunku do poziomu w 1990 r.

Działania:

- ✓ wprowadzenie nowych norm prawnych dot.: systemu handlu uprawnieniami do emisji, w szczególności w stosunku do nowych sektorów; emisji związanych z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem;
- ✓ ustalanie odpowiednich opłat za emisję gazów cieplarnianych w całej gospodarce, tak aby zdopingować konsumentów i przedsiębiorstwa do zmiany zachowań oraz ułatwić wzrost zrównoważonych inwestycji publicznych i prywatnych.

2. Dostarczanie czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii:

- dalsze obniżanie emisyjności systemu energetycznego.

Ponad 75 % emisji gazów cieplarnianych w UE pochodzi z produkcji i wykorzystania energii w różnych sektorach gospodarki. Priorytetem ma być sektor energetyczny bazujący w dużej mierze na źródłach odnawialnych, jednocześnie wycofujący się w szybkim tempie z użycia węgla i obniżający emisyjność sektora gazu.

Działania:

- ✓ przechodzenie na czystą energię,
- ✓ propagowanie odnawialnych źródeł energii,
- ✓ działania służące obniżeniu emisyjności sektora gazu,

- ✓ ochrona przed ubóstwem energetycznym gospodarstw domowych,
- ✓ rozwój inteligentnej infrastruktury - stosowanie innowacyjnych technologii i infrastruktur, takich jak inteligentne sieci, sieci wodorowe, tworzenie magazynów energii czy też wychwytywanie, składowanie i utylizacja dwutlenku węgla.

3. Zmobilizowanie sektora przemysłu na rzecz czystej gospodarki o obiegu zamkniętym:

- transformacja wszystkich sektorów, ale przede wszystkim zasobochłonnych, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, produkcja stali, chemikaliów i cementu.

Działania:

- ✓ wzmocnienie pozycji konsumentów,
- ✓ ograniczenie zużycia materiałów i ich ponowne wykorzystywanie przed recyklingiem,
- ✓ eliminacja produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,
- ✓ propagowanie produktów wielokrotnego użytku,
- ✓ wdrożenie strategii „prawa do naprawy”,
- ✓ uruchomienie elektronicznego paszportu produktu,

4. Budowanie i remontowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby:

- termomodernizacja budynków publicznych i prywatnych.

Budynki odpowiadają za 40% zużycia energii. Z drugiej strony szacuje się, że aż 50 mln osób w Europie ma problem z ogrzaniem swoich domów. Dlatego wskazuje się na potrzebę zintensyfikowania działań związanych z termomodernizacją, gdyż to one głównie przyczyniają się do zwiększania efektywności energetycznej budynków. Działania te mają oddźwięk wieloaspektowy, gdyż z jednej strony wpływają na obniżenie rachunków za energię, a tym samym obniżają wskaźnik ubóstwa energetycznego, zaś z drugiej strony oddziałują na pobudzenie sektora budowlanego, co stanowi szansę dla rozwoju MŚP i tworzenia lokalnych miejsc pracy.

Działania:

- ✓ termomodernizacja budynków publicznych i prywatnych,
- ✓ egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków,

5. Przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność:

- ograniczenie emisji w sektorze transportu o 90 % do 2050 r.

Transport odpowiada za jedną czwartą unijnych emisji gazów cieplarnianych i wartość ta wciąż rośnie. Aby osiągnąć neutralność klimatyczną, konieczne będzie ograniczenie emisji

w sektorze transportu o 90% do 2050 r. Obostrzenia te będą dotyczyły każdego rodzaju transportu, tj. drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego.

Działania:

- ✓ zwiększenie roli kolei i śródlądowych dróg wodnych w śródlądowym transporcie towarów,
- ✓ ograniczenia emisji w lotnictwie,
- ✓ wsparcie dla rozwoju alternatywnych, zrównoważonych paliw transportowych,
- ✓ bardziej rygorystyczne normy emisji zanieczyszczeń powietrza dla pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi.

6. Od pola do stołu: stworzenie sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego środowisku systemu żywnościowego:

- bezpieczna, bogata w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywność.

Produkcja żywności nadal powoduje zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby, przyczynia się do utraty różnorodności biologicznej i zmiany klimatu oraz pochłania ogromne ilości zasobów naturalnych, a jednocześnie marnuje się dużą część wyprodukowanej żywności.

Działania:

- ✓ zmniejszenie zależności od pestycydów i środków przeciwdrobnoustrojowych,
- ✓ ograniczenie nadmiernego nawożenia,
- ✓ popularyzacja rolnictwa precyzyjnego, ekologicznego, agroekologia, agroleśnictwo i surowsze standardy w zakresie dobrostanu zwierząt,
- ✓ szukania innowacyjnych, naturalnych produktów żywnościowych i paszowych, (np. algi).

7. Ochrona i odbudowa ekosystemów i bioróżnorodności:

- zachowanie i odbudowa kapitału naturalnego Europy.

Ekosystemy pełnią ważne funkcje, zapewniając żywność, słodką wodę, czyste powietrze i schronienie. Pozwalają łagodzić ryzyko klęsk żywiołowych, ograniczają występowanie szkodników i chorób oraz przyczyniają się do regulacji klimatu.

Działania:

- ✓ zmiana sposobów użytkowania gruntów i akwenów morskich,
- ✓ ograniczanie bezpośredniej eksploatacji zasobów naturalnych,
- ✓ zwiększenie bioróżnorodności w przestrzeniach miejskich,
- ✓ ograniczenie stosowania pestycydów i nawozów w rolnictwie,
- ✓ ograniczeniem negatywnych skutków połowów dla ekosystemów,

- ✓ poprawa jakości obszarów leśnych i zwiększanie ich powierzchni.

8. Zerowy poziom emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska:

- redukcja i usunięcie istniejących zanieczyszczeń,
- zapobieganie powstawaniu nowych zanieczyszczeń.

Aby chronić obywateli i ekosystemy w Europie, należy skupić się na monitoringu zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumpcyjnych, informować o tych zanieczyszczeniach, zapobiegać im oraz usuwać ich skutki. W tym celu UE oraz państwa członkowskie będą musiały analizować w bardziej systematyczny sposób wszystkie polityki i regulacje.

Działania:

- ✓ odtworzenie naturalnych funkcji wód powierzchniowych i gruntowych, poprzez ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej w rzekach, jeziorach, na terenach podmokłych,
- ✓ ograniczenie zanieczyszczeń biogennych, chemicznych, pochodzących z plastiku i produktów leczniczych,
- ✓ zapewnienie dobrego stanu powietrza,
- ✓ ograniczenie zanieczyszczeń z dużych instalacji przemysłowych.

II. W Europejskim Zielonym Ładzie założono, że kwestie zrównoważonego rozwoju będą uwzględnione we wszystkich obszarach polityki UE, a w szczególności:

- 1) finansowej - wspieranie zielonego finansowania i zielonych inwestycji, ekologizację budżetów krajowych oraz zapewnienie sprawiedliwej transformacji;
- 2) naukowej - wspieranie badań naukowych i pobudzanie innowacji, aktywizacja kształcenia;
- 3) prawnej - uproszczenie prawodawstwa i wypracowania wytycznych dotyczących lepszego stanowienia prawa i odpowiednich narzędzi, które ułatwią i przyspieszą wprowadzanie zrównoważonego rozwoju i innowacji.

III. Komisja Europejska 12 maja 2021 roku przyjęła *Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby*, który jest istotnym elementem Europejskiego Zielonego Ładu. Aby umożliwić UE osiągnięcie do 2050 r. celu, jakim jest zdrowa planeta dla zdrowych ludzi, w planie działania określono

najważniejsze cele w zakresie ograniczenia – do 2030 r. – zanieczyszczeń u źródła (w porównaniu ze stanem obecnym). Celem jest:

- poprawienie jakości powietrza, aby zredukować liczbę przedwczesnych zgonów spowodowanych zanieczyszczeniem powietrza o 55 proc.,
- poprawienie jakości wody poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń, odpadów z tworzyw sztucznych w morzu (o 50 proc.) i uwalnianych do środowiska mikrodrobin plastiku (o 30 proc.),
- poprawienie jakości gleby poprzez ograniczenie utraty składników pokarmowych i stosowania pestycydów chemicznych o 50 proc.,
- ograniczenie o 25 proc. powierzchni ekosystemów UE, w których zanieczyszczenie powietrza zagraża różnorodności biologicznej,
- zmniejszenie o 30 proc. odsetka osób stale narażonych na hałas komunikacyjny,
- znaczne ograniczenie wytwarzania odpadów ogółem i zredukowanie o 50 proc. resztkowych odpadów komunalnych.

Ponadto w planie przedstawiono szereg inicjatyw przewodnich, np.:

- lepsze dostosowanie norm jakości powietrza do najnowszych zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia,
- przegląd norm jakości wody, m. in. w rzekach i morzach UE,
- ograniczenie zanieczyszczenia gleby i usprawnienie rekultywacji gleby,
- przegląd większości unijnych przepisów dotyczących odpadów w celu dostosowania ich do zasad czystej gospodarki o obiegu zamkniętym,
- dążenie do wdrożenia zasady zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń z produkcji i konsumpcji,
- przedstawienie wyników regionów UE w zakresie wydajności ekologicznej w celu promowania zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń we wszystkich regionach,
- ograniczenie nierówności w zakresie zdrowia spowodowanych faktem, że szkodliwe skutki dla zdrowia w nieproporcjonalnie dużym stopniu dotyczą osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji,
- zmniejszenie śladu zanieczyszczeniowego, jaki pozostawia UE poza swoimi granicami, poprzez ograniczenie wywozu szkodliwych i toksycznych produktów i odpadów do państw trzecich,

- uruchomienie żywych laboratoriów rozwijających ekologiczne rozwiązania cyfrowe i inteligentne rozwiązania na rzecz zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń,
- skonsolidowanie unijnych ośrodków wiedzy na temat zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń oraz zgromadzenie zainteresowanych stron w ramach tzw. platformy zainteresowanych stron w dziedzinie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń,
- skuteczniejsze egzekwowanie zasady zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń wraz z organami ds. ochrony środowiska i innymi władzami.

W kontekście przytoczonych zagadnień wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu przed samorządami, przedsiębiorcami oraz mieszkańcami stoi szereg ważnych wyzwań, dotyczących np.:

- 1) zmniejszenia poziomu emisji zanieczyszczeń, szczególnie z sektora komunalno-bytowego w zakresie ochrony powietrza,
- 2) zwiększenia udziału w bilansie energetycznym energii z odnawialnych źródeł energii,
- 3) osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych - rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej szczególnie na terenach wiejskich o niskim stopniu zurbanizowania,
- 4) zachowania i przywracania właściwego stanu siedlisk i gatunków,
- 5) zapobiegania powstawaniu odpadów i wdrażania tzw. gospodarki o obiegu zamkniętym,
- 6) ekologizacji rolnictwa i wdrażania działań adaptacyjnych i łagodzących zjawiska ekstremalne,
- 7) intensyfikacji edukacji ekologicznej wszystkich grup wiekowych,
- 8) weryfikacji i aktualizacji wszelkich polityk, strategii, dokumentów programowych stosownie do pojawiających się nowych wymagań,
- 9) monitorowania zachodzących zmian pod kątem stawianych nowych celów środowiskowych,
- 10) udzielania wzajemnego wsparcia na rzecz realizacji sprawiedliwej transformacji gospodarki UE z myślą o zrównoważonej przyszłości.

Kielce, 9.08.2021 r.